

MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ (MEGEP) MUHASEBE- FİNANSMAN ALANI MODÜLLERİNİN ETKİNLİĞİNİN TESPİTİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Nevran KARACA[*]

Sibel ÇAKIR[**]

ÖZ

Günümüz dünyasındaki teknolojik gelişmeler, yeni meslek alanlarını ortaya çıkararak mesleki ve teknik eğitimin önemini artırmıştır. Türkiye’de mesleki ve teknik eğitimin geliştirilmesine yönelik olarak “Mesleki Eğitim ve Öğretim Sistemini Güçlendirme Projesi (MEGEP)” başlatılmıştır. MEGEP’in eğitim modüllerinin etkinliğinin tespitine yönelik olarak şimdiye kadar birçok çalışma yapılmış olup, bu çalışmalar sonucunda modüllere ilişkin olarak mesleki eğitimin başarıya ulaşması noktasında birtakım sorunların yaşandığı tespit edilmiştir. Bu çalışmada da, Ticaret Meslek Liselerinde MEGEP modülleri kapsamında verilen muhasebe eğitiminin etkinliğinin öğrenci görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla bir anket hazırlanarak İstanbul’da bulunan ticaret meslek liselerinin arasından basit rassal örnekleme yöntemiyle seçilen 10 okulda toplam 500 öğrenciye uygulanmıştır. Anket sonuçları SPSS 11 istatistik paket programından faydalanılarak analiz edilmiştir. Yapılan analizlerin sonucunda, öğrencilerin muhasebe eğitimine yönelik olarak hazırlanan modüllerden orta düzeyde memnun oldukları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe, Eğitim, Muhasebe Eğitimi, MEGEP.

* Yardımcı Doçent Doktor, Sakarya Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İşletme Bölümü.

** Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muhasebe ve Finansman ABD, Yüksek Lisans Öğrencisi

Vocational Education And Training System Strengthening Project Accounting-Financing A Research Study The Effectiveness Of Field Modules

ABSTRACT

Today's World technological developments increased importance of technical and professional education by bring out new profession fields. As for the development of vocational and technical education, "Vocational Education and Training System Strengthening Project (SVET)" has been initiated in Turkey. Many studies have been done to determine the effectiveness of training modules of MEGEP so far, at the point of success of vocational education and training modules several problems had been detected after these studies were made. At this study, evaluations the effectiveness of accounting education within the context of Vocational Trade Schools MEGEP modules were aimed in accordance with the views of students. For this purpose, a survey was prepared and applied a total of 500 students from 10 trade vocational high school which was selected simple randomly in Istanbul. The survey results were analyzed by SPSS 14 statistical package program.

As a result of the conducted analyzes, at this modules preparing for student's accounting education were detected moderately satisfaction.

Key Words: Accounting, Training, Accounting Training, MEGEP

1. GİRİŞ

Milli Eğitim Bakanlığı uzun süredir iş gücünün niteliğini yükseltmek ve ekonominin tüm sektörlerinde istihdam imkânlarını artırabilmek için mesleki eğitim sistemini geliştirmeye çalışmaktadır. Bu amaçla Türkiye ile Avrupa Birliği arasında Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP) anlaşması imzalanmıştır. Bu proje kapsamında ortaöğretimde mesleki eğitimde modüller sisteme geçilmiştir. Türkiye'de mesleki eğitim; hem örgün eğitim hem de yaygın eğitim kapsamında gerçekleştirilmekte olup, sistemin ortaöğretim aşamasında verilmektedir. Örgün eğitime bağlı Mesleki ve Teknik ortaöğretim, öğrencileri hem bir üst seviye olan yüksek öğrenime hem de mesleğe hazırlamaktadır. Türkiye'de mesleki ve teknik okullar öğrencilere 4 yıllık programlar sunmaktadır.

Bu programların genel amacı alanlarında vasıflı işçi ve teknisyen yetiştirmek olup, bu amaca hizmet eden programlarla desteklenmektedir (www.megep.meb.gov.tr).

Nitelikli insan gücü yetiştirilmesi; her ülkenin kendi ekonomik, toplumsal, kültürel koşullarına uygun bir biçimde gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır. Bu noktada mesleki-teknik öğretim devreye girerek iş piyasasının ihtiyacı olan ara elemanı yetiştirecek programları yürütmektedir. Mesleki eğitim, hem okullarda teorik bilgiyi, hem de iş başı eğitiminde kazanılacak mesleki becerileri kazandırmayı hedeflemektedir. Bu hedefler doğrultusunda teorik eğitim programlarının; %30'u genel konuları, %70'i de mesleki konuları kapsar. Mesleki ve teknik ortaöğretim okul/kurumlarda dersler, ortak dersler ve alan/dal dersleri olmak üzere iki ana grupta toplanır. Mesleki ve teknik ortaöğretimde ders saati meslek liselerinde 35, Anadolu meslek liselerinde 40, Anadolu teknik liselerinde 45 saattir. Öğrenciler teorik eğitimin yanında 4. sınıfta haftada 24 saat beceri eğitimi almaktadırlar (MEB, 2006: 27).

Türkiye'de muhasebe eğitimi ise; Mesleki ve Teknik ortaöğretime bağlı meslek liselerinde verilmektedir. Muhasebe mesleğinin gereklerini karşılamak için Ticaret Meslek Liselerinde muhasebe ve finansman alanında eğitim verilmekte olup; bu eğitimin sunumunda MEGEP kapsamında hazırlanan modüllerden yararlanılmaktadır. MEGEP, modüler sistem aracılığıyla muhasebe eğitiminin teorik kısmını gerçekleştirmeyi hedeflemektedir. 4 yıllık muhasebe eğitimi boyunca yararlanılan modüler öğretimin üzerine programın 4. Yılında öğrencilerin "İşletmelerde Beceri Eğitimi" adı altında 24 saatlik uygulama eğitimi almaları sağlanır. Bu sayede öğrenciler öğrendikleri teorik bilgileri hem pratikte uygulayarak, hem bu bilgilerin kullanılabilirlik derecelerini ölçme hem de meslek hayatları için tecrübe edinme fırsatı yakalamış olmaktadır.

Günümüzde muhasebe mesleğine girişte mesleki bilgi ve becerilere daha çok gereksinim duyulmaktadır. Zira işletmeler günümüzde küresel bir ekonomik ve sosyal yapının içinde faaliyet göstermektedir. Bu durum, muhasebe elemanlarının küresel bir ekonomik ve sosyal yapının gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatılmasını gerekli kılmaktadır. Ortaöğretim kurumlarının, işletmelerin ara muhasebe elemanı ihtiyacının önemli bir kısmını karşıladığı göz önünde bulundurulduğunda bu aşamada verilecek eğitimin kalitesi, eğitim alanının mesleki bilgi ve becerisini etkileyecektir. Muhasebe eğitiminin kalitesini etkileyen bir çok unsur olmakla beraber, eğitimin verilmesinde kullanılan ders materyalleri de eğitimin kalitesini belirlemede önemli etkenlerden biri olacaktır. O halde kullanılan ders materyalleri, verilen eğitimin kalitesini ölçmede bir kriter olarak değerlendirilebilecektir.

Bu bağlamda çalışmanın amacı, Ticaret Meslek Liselerinde muhasebe eğitimi gören öğrencilerin, modüler eğitimden ne derece memnun olduklarının tespit edilmesidir. Bu sayede, Mesleki Eğitim ve Öğretim Sistemini Güçlendirme Projesi (MEGEP) kapsamında verilen muhasebe eğitiminin etkinliği değerlendirilerek, araştırma sonucunda elde edilen sonuçlar ışığında ileride MEGEP modüllerinde yapılabilecek revizyonlar için katkı sağlanmış olacaktır.

Çalışma üç bölümden müteşekkil olup; çalışmanın birinci bölümünde MEGEP'in çıkış noktasını oluşturan Uluslararası Standart Eğitim Sınıflanması (ISCED 97) detaylı olarak incelenmiştir. İkinci bölümde, Türkiye'de verilen muhasebe eğitimi tüm boyutlarıyla incelenmiştir. Çalışmanın son bölümünde ise İstanbul'daki ticaret meslek liseleri arasından tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilen 10 okulda muhasebe eğitimi alan 500 öğrenciye, okullarında verilen muhasebe eğitiminden ne derece memnun olduklarını tespitiye yönelik bir anket çalışmasına ve bu anket çalışması sonuçlarının analizine yer verilmiştir.

2. ORTAÖĞRETİMDE MUHASEBE EĞİTİMİ

Türk Milli Eğitim Sistemi, örgün eğitim ve yaygın eğitim olmak üzere iki ana bölümden oluşur. Örgün eğitim; okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarını kapsamaktadır. Yaygın eğitim ise, örgün eğitim yanında veya dışında düzenlenen eğitim faaliyetlerinin tümünü kapsamaktadır. Mesleki ve teknik eğitim kurumları, hem örgün hem de yaygın eğitimin kapsamına girmektedir (Orhaner, 2003: 208).

Mevcut yapı içerisinde; örgün mesleki ve teknik eğitim ile çıraklık ve yaygın eğitim kurumları, bu kurumlarda okutulan programlar, program sonucunda verilen belgeler ve belgeler arasındaki denkliğin esasları yasayla belirlenmiştir. Eğitim programlarıyla kazandırılan yeterlilikler, ulusal yeterlilik düzeyleri, bu yeterliliklerin güçlü yapıda oluşturulmuş ulusal bir otorite tarafından tanınması, belirli aralıklarla güncelleştirilmesi gibi hususları düzenleyen ulusal bir sistem kurulma çalışmaları devam etmektedir. Bu kapsamda 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu çıkarılmış olup, MYK teşkilatlanması devam etmektedir (Resmi Gazete Sayı: 26312). Bu kanuna bağlı olarak Avrupa Birliği ile Türkiye arasında Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP) anlaşması imzalanmıştır. Başlangıç tarihi Ekim 2002 olan Projenin genel amacı, mesleki eğitim ve öğretim sisteminin, sosyoekonomik gereksinimler ve yaşam boyu öğrenme ilkeleri doğrultusunda güçlendirilmesi sürecinde, Milli Eğitim Bakanlığı aracılığıyla Türk Hükümetine destek olmaktır ([http:// www.megep.meb.gov.tr](http://www.megep.meb.gov.tr)).

MEGEP Projesi uygulamasından beklentiler aşağıda sıralanmıştır (Dursun, 2008:51-52).

- Endüstri sektörü ve diğer sosyal ortaklarla işbirliği içinde geliştirilen ve iş piyasasının gerekliliklerini karşılamak üzere tasarlanan yeni bir mesleki eğitim standartları sistemi kurmak.
- Doğru değerlendirme, derecelendirme ve sertifikasyon saptayan ve kararlaştırılan, mesleki standartları temel alan yeni bir ulusal mesleki yeterlilik sistemi kurmak.
- Ulusal yeterlilik sistemi tarafından geliştirilen göstergelere uygun olarak tasarlanmış olan ve hem başlangıç düzeyindeki mesleki eğitimi hem de sürekli mesleki eğitimi kapsayan yeterliğe dayalı modüler programlarını uygulamak.
- Mikro projeler uygulayarak aşağıdan yukarıya doğru bir güçlendirme yaklaşımını benimseyen ve yenilik araçları görevi gören okullar haline getirmek.
- Tüm aşamalarda ve program alanlarında benimsenen ulusal standartları tutarlı bir şekilde uygulayarak kaliteyi güvence altına alan yeni bir sertifikasyon sistemi kurmak.
- İş piyasasının yerel gerekliliklerini karşılayan ve il düzeyinde üçlü bir yapıyı temel alan yeni mesleki eğitim yönetim sistemi geliştirmek.
- Okul idarecileri, öğretmenler ve değişimin öncülerine kaliteli eğitim sunmak için geliştirilen ve uygulanan kurumsal gelişim programları uygulamak. MEGEP'in 3 özel amacı olup, bunlar aşağıda sıralanmıştır (Dursun,2008: 51-52):
- Mesleki eğitimin ulusal gereksinimlerle ilişkisinin ve niteliğinin iyileştirilmesine katkı sağlamak,
- Mesleki eğitimle ilgili kamu yönetiminin, toplumsal ortakların ve işletmelerin kurumsal kapasitelerinin ulusal, bölgesel ve yerel düzeyde güçlendirilmesini desteklemek,
- Mesleki eğitim sisteminin yerinden yönetime geçme sürecini hızlandırmaktır.

MEGEP eğitim bileşenlerinden, mevcut öğretim programlarının gözden geçirilmesine ilişkin etkinlikler çerçevesinde ele alınan alanlardan biri Muhasebe ve Finansman alanıdır. Muhasebe ve Finansman alanında geliştirilecek olan eğitim programının iş yaşamı ihtiyaçlarına uygun olması gerekliliğinden yola çıkılarak sektör taraması ve meslek analizi yapılmıştır. Ayrıca çeşitli illerde alan araştırması yapılmıştır. Sektör çalışanları ile birebir görüşülerek iş analizleri yapılmıştır. Bu doğrultuda geliştirilen Muhasebe ve Finansman alanı programı yaşam boyu öğrenme ilkeleri paralelinde meslek elemanlarına, ulusal ve uluslararası yeterlikleri kazandırmayı hedefleyen bir yapıda tasarlanmıştır.

Muhasebe ve Finansman alanının MEGEP kapsamına alınması ve bu çerçevede programlarının sektör analizine dayalı olarak modüler esaslı olarak hazırlanmasıyla, Türkiye ekonomisi içerisinde oldukça önemli yeri olan bu sektöre kalifiye eleman yetiştiren mesleki eğitim sistemine yeni bir anlayış getirilmesi hedeflenmiştir. Muhasebe ve Finansman Alanı Çerçeve Öğretim Programı kapsamında olan eğitim dalları ve bu eğitim dalların herhangi birinde eğitim alan öğrencilerin kazanacağı düşünülen yeterlilikler Tablo 1’de toplu olarak gösterilmiştir.

Tablo 1: Muhasebe ve Finansman Alanı Öğretim Programı ile ilgili Genel Açıklama

SEKTÖR	TİCARET
ALAN	MUHASEBE VE FİNANSMAN
ALANIN TANIMI	Muhasebe ve Finansman alanı altında yer alan dalların yeterliklerini kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen alandır.
ALANIN AMACI	Muhasebe ve Finansman alanı altında yer alan mesleklerde sektörün ihtiyaçları, bilimsel ve teknolojik gelişmeler doğrultusunda gerekli mesleki yeterlikleri kazanmış nitelikli meslek elemanları yetiştirmek amaçlanmaktadır.
DAL PROGRAMLARI, TANIMLARI VE AMAÇLAR	<p>1. BİLGİSAYARLI MUHASEBE</p> <p>Tanımı: Muhasebecilik mesleğinin gerektirdiği, ticari işletmelerin faaliyetlerine ait belgelerin tasnif, kayıt, dosyalama ve arşivleme işlemlerini bilgisayar ortamında yapma yeterliklerini kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen daldır.</p> <p>Amacı: Bilgisayarlı muhasebe elemanlığı mesleğinin yeterliklerine sahip meslek elemanları yetiştirmek amaçlanmaktadır.</p> <p>2. DIŞ TİCARET OFİS HİZMETLERİ</p> <p>Tanımı: Dış ticaret ofis elemanlığı mesleğinin gerektirdiği hizmetleri yürütmek için gerekli olan işlemleri takip etme ve dış ticaret muhasebe kayıtlarını tutma yeterliklerini kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen daldır.</p> <p>Amacı: Dış ticaret ofis elemanlığı mesleğinin yeterliklerine sahip meslek elemanları yetiştirmek amaçlanmaktadır.</p> <p>3. FİNANS VE BORSA HİZMETLERİ</p> <p>Tanımı: Finans ve borsa hizmetleri elemanlığı mesleğinin gerektirdiği hizmetleri yürütmek için gerekli olan işlemleri ve finansal muhasebe işlemlerini yapma yeterliklerini kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen daldır.</p> <p>Amacı: Finans ve borsa hizmetleri elemanlığı mesleğinin yeterliklerine sahip meslek elemanları yetiştirmek amaçlanmaktadır.</p>
GİRİŞ KOŞULLARI	Öğrencilerin sağlık durumu, Muhasebe ve Finansman alanı altında yer alan mesleklerin gerektirdiği işleri yapmaya uygun olmalıdır.
ÖĞRENCİ KAZANIMLARI	Programın sonunda seçtiği dala/mesleğe yönelik olarak öğrenci; Alandaki ortak temel, bilgi ve becerileri kazanabileceklerdir. Muhasebe ve Finansman alanının temel yeterliklerine sahip olabileceklerdir. Dalın gerektirdiği işleri yapabileceklerdir. Dalın gerektirdiği özel mesleki yeterlikleri kazanabileceklerdir.

Kaynak: <http://mebk12.meb.gov.tr>

MEGEP kapsamında hazırlanan ders modülleri aşağıdaki unsurları içermektedir (EARGED, 2006:47)

-Modülün içeriğinin kısa bir sunumu için giriş bölümü bulunmaktadır.

-Başlangıç şartları. Öğrencinin modüle başlamadan önce sahip olması gereken bilgi ve becerileri ile ilgili ön koşullar belirtilmiştir.

-Çalışma yükü saatlere göre tanımlanmıştır.

-Gerekli araçlar belirtilmiştir.

-Öğrenmenin amaçları ve içeriği açıklanmıştır.

-Çalışma görevleri, yönergeleri, öneriler ve ipuçları verilmiştir.

-Yararlanılabilecek kaynaklar önerilmiştir.

-Değerlendirme yöntemi ve değerlendirme standartları öğrenciye net olarak belirtilmiştir.

Modülde; açıklamalar, öğrenme faaliyetleri, ölçme araçları, değerlendirme ve kaynaklar yer almaktadır. Her modülde alanın ve mesleklerin özellikleri, konunun kapsamı doğrultusunda en az iki öğrenme faaliyeti bulunmaktadır. Öğrenme faaliyetlerinde yeterliğin bir parçası (işlem) için gerekli bilgi ve uygulamalar ile ölçme araçları yer almaktadır. Öğrenme faaliyetleri ile kazanılan becerilerin tamamı modülün sonunda bir yeterlik oluşturmaktadır. Diğer deyişle modülün sonunda bir işin bir parçası olan bir ürün ya da hizmet ortaya çıkmaktadır.

LİTERATÜR ÖZETİ

MEGEP tarafından hazırlanan modüllerin etkinliğine ilişkin olarak gerek öğretmen, gerek idareci, gerekse de öğrenci görüşlerinden hareketle yapılan akademik çalışmaların sonuçları aşağıda özetlenmiştir.

Yıldız ve Kaya (2013) çalışmalarında, 2011-2012 eğitim öğretim yılında Ankara ilinde bulunan Meslek Liselerinde görev yapan ve Bilişim Teknolojileri Alanında Programlama Temelleri dersini okutan öğretmenlerin ve öğrencilerinin, programın hedef, içerik, öğrenme-öğretme süreci ve değerlendirme etkinliklerine ilişkin değerlendirmelerine yer vermişlerdir. Yaptıkları araştırma sonucunda öğretmenlerin modüllerde yeterince örneğe yer verilmediği ve programdaki hedeflerin öğrenci zihinsel gelişimine uygun olmadığı görüşünde oldukları ortaya çıkmıştır. Araştırma kapsamındaki öğrenciler ise dersin işlenmesinde kullanılan kaynak ders kitabını kaliteli bir eğitim için yeterli bulmadıklarını ifade etmişlerdir.

Seçilmiş ve Ünlüören (2011) çalışmalarında, Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Liselerinde uygulanan eğitim programının öğretmen ve idareci görüşleri doğrultusunda etkinliğini ortaya koymaya çalışmışlardır. Araştırmanın sonucunda, programın en çok eleştiri alan kısmının modül kitapçıkları olduğu ortaya

konulmuştur. Modüllerin tanımı, kazandırılacak yeterlikler, genel amaç ve amaçların doğru ve yeterli biçimde ifade edilmiş olmakla birlikte bazı bilgilerin eski, eksik ve yanlış olduğunu, cümle düşüklükleri ve yazım hatalarının önemli motivasyon kaybına neden olduğunu,ölçme değerlendirme bölümünde yer alan ölçme araçlarının, öğrenciye kazandırılması hedeflenen kazandırılacak yetkinliklerin tamamını değerlendirebilecek biçimde hazırlanmadığını, modüllerin içerisindeki resim, şekil, sembol ve grafiklerin yeterli olmadığını, önerilen kaynakların öğrencinin kendini geliştirmesi için yeterli olmadığını ifade etmişlerdir. Çalışmada, araştırma kapsamında yer alan öğretmen ve idarecilerin, modül kitapçıklarındaki sorunların, modülleri yazan kişilerin bu konuda yeterli bilgi ve tecrübeye sahip olmamalarından kaynaklandığı noktasında birleştikleri ifade edilmiştir.

Bay (2010) çalışmasında, MEGEP'in hedefleri, sosyal ortakları, hedeflediği eğitim standartları, ulusal yeterlilik sistemi, modüler mesleki eğitim programlarını incelemiş, projenin uygulanmasının getirdiği yararlar ve uygulama sırasında ortaya çıkan olumsuzlukları ortaya koymaya yönelik olarak Ankara ili genelindeki Ticaret Meslek Liseleri ve Çok Programlı Liselerde 2009-2010 öğretim yılında ders veren muhasebe finansman öğretmenlerine (210 kişi) uyguladığı bir anket çalışmasına yer vermiştir. Yapılan çalışmanın sonucunda öğretmenlerin; modüllerde sık sık hatalarla karşılaştıklarını, modüllerin öğrenci seviyelerine uygun olmadığını, modüllerin alanla ilgili gereksiz bilgileri kapsadığını ve bu sorunların kaynağı olarak ta modüllerin uzman olmayan kişiler tarafından hazırlanması görüşünde oldukları ifade edilmiştir.

Gömleksiz ve Erten (2010) çalışmalarında, modüler öğretimin uygulanmasında karşılaşılan güçlükleri öğrenci görüşleri doğrultusunda ortaya koymaya çalışmışlardır. Araştırma, 2009-2010 eğitim-öğretim yılında Elazığ il merkezinde bulunan 8 mesleki ve teknik ortaöğretim kurumunda (teknik ve endüstri meslek lisesi, kız teknik ve meslek lisesi, ticaret ve turizm otelcilik meslek lisesi, iletişim meslek lisesi ve sağlık meslek lisesi) öğrenim gören ve rastgele seçilen 20 kişilik 12. Sınıf öğrencilerini kapsamaktadır. Araştırma sonucunda öğrencilerin; modüllerde yer alan görsel unsurların ve modül içi etkinliklerin yetersiz olduğu, modüllerin öğrencilerin seviyesine uygun olmadığı, okulların donanımının yetersiz olduğu, modül sonu değerlendirmeler ile gözlem formlarının yetersiz olduğu yönünde görüş belirttikleri ifade edilmiştir.

Adıgüzel ve Berk (2009) çalışmalarında, yeterliğe dayalı modüler sistem uygulamaları öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirmeye yönelik bir araştırmaya yer vermişlerdir. Araştırma, 2007-2008 öğretim yılı içerisinde İstanbul da 10

meslek lisesinde, toplam 20 öğretmenin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar ile gerçekleştirilen görüşmelerde, 18 katılımcı, modüllerin içeriklerinin modüller için belirlenen amaçlar ile uyumsuz olduğu görüşünü belirtmişlerdir. Katılımcılar, modül içeriklerinin öğrencilere kazandırılacak yeterlikler üzerine kurulması gerektiğini ancak mevcut modüllerin çoğunun bu düzeyde olmadığını vurgulamışlardır. Katılımcıların 17'si modüler sistemde, öğrenme-öğretme ortamlarının öğrenci merkezli olarak öngörülmesine karşın, modüllerin uygulanması esnasında, öğrenme öğretme ortamlarının öğretmen merkezli olarak gerçekleştiğini belirtmişlerdir. Katılımcıların 9'u ise öğrencilerin modüllerin sonunda oluşturdukları öğrenme ürünlerine yönelik ölçme ve değerlendirme etkinliklerinin yeterli olmadığını vurgulamışlardır. Katılımcıların 4'ü alanlar altındaki dalların alanlar ile yeterince uyummadığını ve alanların dallara ayrılmasında iş dünyası ile yeterince diyalog kurulmadığını ifade etmişlerdir.

Dursun (2008) çalışmasında, mesleki ve teknik eğitim kurumlarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin MEGEP'in mesleki yeterlikler, sanayi-eğitim işbirliği, modüler eğitim, eğitim araç-gereç desteği ve Hizmet İçi Eğitim boyutlarının etkililiğine ilişkin görüş ve önerilerini saptamak amacıyla 6 çalışma bölgesinde bulunan toplam 18 mesleki eğitim kurumunda (endüstri meslek lisesi, kız meslek lisesi ve otelcilik ve ticaret turizm meslek lisesi ve mesleki eğitim merkezleri) bulunan yönetici ve öğretmene (410 yönetici ve öğretmen) anket uygulamıştır. Araştırma sonucunda; yöneticilerin, proje kapsamında hazırlanan meslek yeterlikler, modüler eğitim uygulamaları ve yürütülen Hizmet İçi Eğitim etkinliklerinin etkili bulunduğu, sanayi-eğitim işbirliği ve sağlanan eğitim araç gereçlerin ise yeterli etkililiğe sahip olmadığı yönünde görüş belirttikleri ifade edilmiştir. Öğretmenlerin, proje kapsamında hazırlanan mesleki yeterlikler, sanayi-eğitim işbirliği, modüler eğitim, sağlanan eğitim araç gereç desteği, hizmet içi eğitimin yeterli etkililiğe sahip olmadığı yönünde görüş belirttikleri ifade edilmiştir. Çalışmada, öğretmenlerin modüler eğitimi etkili bulmama nedenleri olarak, küçük sanayi bulunan illerde alanlara bağlı dalların fazla sayıda olmasını ve dallar arasında kavram kargaşasının var olduğunu gösterdikleri ifade edilmiştir.

Süer (2007) çalışmasında, ticaret meslek liselerinde verilen muhasebe eğitiminden beklenenleri ve karşılaşılan sorunları tespit etmek üzere, 2006-2007 öğretim yılında İstanbul'da bulunan ticaret meslek liselerinde işletmelerde beceri eğitimi gören muhasebe bölümü lise 3. sınıf öğrencileri (7 okuldan rasgele seçilen 411 öğrenci) ile muhasebe derslerine giren meslek dersi öğretmenlerine (18 okuldan rasgele seçilen 147 meslek dersi öğretmeni) anket uygulamıştır. Ankete katılan öğretmenler meslek derslerinin muhasebe eğitimi açısından kısmen yeterli olduğunu

ifade ederken, ankete katılan öğrenciler muhasebe ders kitaplarının yetersizliğine vurgu yapmışlardır. Ankete katılan öğretmenler muhasebe alanı derslerinin içeriğinde ve muhasebe ders kitaplarında eksiklikler olduğunu, bu eksikliklerin de muhasebe eğitiminin verimliliğini düşürdüğünü ifade etmişlerdir.

Usul ve Diğerleri (2007) çalışmalarında, meslek lisesinden gelen öğrencilerin MYO'larda başarısını etkileyen faktörleri ve bu faktörlerin etkisini analiz etmeye yönelik olarak Süleyman Demirel Üniversitesi ile Mehmet Akif Üniversitelerine bağlı meslek yüksekokullarının muhasebe bölümlerinde okuyan ve sınavsız olarak geçiş yapan Ticaret Lisesi mezunu öğrencilerine (106 kişi) anket uygulamışlardır. Anketi cevaplayan öğrenciler, orta öğretimde sadece genel muhasebe derslerini iyi bir düzeyde aldıklarını, ancak diğer muhasebe derslerinde iyi bir eğitim görmediklerini ifade etmişlerdir. Öğrenciler özellikle maliyet muhasebesi ve şirketler muhasebesi derslerini algılamakta zorluk yaşadıklarını belirtmişlerdir. Söz konusu öğrenciler aynı zamanda, ticaret lisesinde almış oldukları derslerin yine de MYO'daki eğitim sırasında olumlu katkıları olduğunu ifade etmişlerdir. Öğrencilerin, orta öğretim sonucunda yapmış oldukları stajın kendilerine hiçbir faydasının olmadığını ifade etmişlerdir.

Yukarıda özetlenen çalışmalar, ortaöğretim kurumlarında çalışan öğretmen ve öğrenim gören öğrencilerin ders modülleri noktasında memnuniyet düzeylerinin orta seviyede veya düşük olduğunu göstermektedir.

MEGEP'İN MUHASEBE-FİNANSMAN MODÜLLERİNİN ETKİNLİĞİNİN TESPİTİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Bu bölümde, Türkiye'de ticaret meslek liselerinde öğrenim gören Muhasebe-Finansman dalı öğrencilerinin Modüler öğretim programının etkinliğine ilişkin görüşlerinin tespitine yönelik bir araştırmaya ve araştırma sonuçlarına yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Amacı ve Yöntemi

Araştırmanın amacı, ortaöğretim düzeyinde muhasebe eğitimi alan öğrencilerin modüler öğretim programları kapsamında aldıkları eğitim noktasında memnuniyet derecelerinin tespiti suretiyle MEGEP kapsamında verilen muhasebe-finance alanı modüllerinin etkinliğini ölçmektir. Çalışmada, MEGEP'in hedeflerine ulaşip ulaşmadığının tespiti için öğrenci memnuniyeti esas alınmış olup, araştırma sonucunda elde edilen sonuçlarla MEGEP projesinin başarısının değerlendirilmesi noktasında katkı sağlanması hedeflenmiştir.

Çalışmada keşifsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Ders modüllerinin etkinliğini ölçmek amacıyla hazırlanan anket formu kolayda örnekleme tekniğiyle katılımcılara uygulanmıştır. Araştırmanın evreni, İstanbul ilinde olan liseler arasından basit rassal örnekleme yöntemiyle seçilen 10 Ticaret ve Meslek Lisesinde Muhasebe- Finansman eğitimi alan son sınıf öğrencileridir. Çalışma kapsamında hazırlanan anket, araştırma kapsamına alınan okullarda eğitim gören 500 öğrenciye uygulanmıştır. Anket katılımcılara müdür yardımcıları ve öğretmenlerin gözetimi altında uygulandığı için anketlerin tamamı kullanılabilir durumda olup SPSS programı kullanılarak frekans analizine tabi tutulmuştur.

3.2. Araştırmanın Bulguları

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın amaçları doğrultusunda toplanan verilerin istatistiksel analizleri ile ilgili bulgulara yer verilmiştir.

Öğrencilerin Modüler Eğitimden Memnuniyet Düzeylerine İlişkin Frekans Değerleri

Araştırma değişkenlerinden öğrencilerin modüler eğitimden memnuniyet durumlarına ilişkin frekans dağılımları ve ağırlıklı ortalama değerleri Tablo 2’de verilmiştir. Tablo’da öğrencilerin memnuniyet düzeylerine ilişkin değerlendirilmesinde, 5- Kesinlikle Katılıyorum, 4- Katılıyorum, 3-Kararsızım, 2- Katılmıyorum, 1- Kesinlikle Katılmıyorum şeklinde derecelendirilen 5’li likert ölçeği kullanılmıştır.

Tablo 2: Öğrencilerin Modüler Eğitimden Memnuniyet Düzeylerine İlişkin Frekans Değerleri

İfadeler	Kesinlikle Katılıyorum %	Katılıyorum %	Kararsızım %	Katılmıyorum %	Kesinlikle Katılmıyorum %	Ortalama
Meslek dersleri modüllerinin içeriği, konuları kavrayabilmem için yeterli seviyededir.	10,0	15,8	20,4	32,2	21,6	2,75
Meslek derslerinin modüllerinin içeriği, meslek hayatım için yeterli seviyededir.	11,6	11,0	22,8	17,6	37,0	2,97

Okulumda verilen meslek dersleri için ayrılan eğitim süresi benim için yeterlidir.	26,0	39,8	18,4	8,2	7,6	2,32
Okulumda aldığım mesleki eğitim, meslek hayatının gerektirdiği görevleri yerine getirebilmem için yeterli seviyededir.	13,2	12,6	18,0	25,2	31,0	2,78
Okulumda aldığım mesleki eğitim, eğitim alanla ilgili istediğim işe girebilmem için yeterlidir.	13,4	11,6	16,8	19,2	39,0	2,79
Okulumda verilen meslek dersleri için kullanılan araç-gereç sayısı yeterli seviyededir.	12,4	16,7	11,3	26,3	34,3	2,34
Okulumda aldığım mesleki eğitim, beceri eğitimi için yeterli seviyededir.	17,2	12,2	17,6	24,2	28,8	2,65

Tablo 2 incelendiğinde; araştırmaya katılanların %53,8'i (Katılmıyorum: %32,2, Kesinlikle Katılmıyorum: %21,6)“meslek dersleri modüllerinin içeriğinin, konuları kavrayabilmem için yeterli seviyededir.” ifadesine katılmadığını belirtmiştir. Araştırmaya katılanların %54,6'sı (Katılmıyorum: %17,6, Kesinlikle Katılmıyorum: %37) “meslek derslerinin modüllerinin içeriğinin, meslek hayatı için yeterli seviyededir.” ifadesine katılmadığını belirtmiştir. Araştırmaya katılanların %58,2'si (Katılmıyorum: 25,2, Kesinlikle Katılmıyorum: %31) “okulda aldığı mesleki eğitimin, meslek hayatının gerektirdiği görevleri yerine getirebilmek için yeterli seviyededir.” ifadesine katılmadığını belirtmiştir. Araştırmaya katılanların %53'ü (Katılmıyorum: %19,2, Kesinlikle Katılmıyorum: %39) “Okulumda aldığım mesleki eğitim, eğitim alanla ilgili istediğim işe girebilmem için yeterlidir.” ifadesine katılmadığını belirtmiştir. Araştırmaya katılanların %60,6'si (Katılmıyorum: %26,3, Kesinlikle Katılmıyorum: %34,3) “Okulumda verilen meslek dersleri için kullanılan araç-gereç sayısı yeterli seviyededir.” ifadesine katılmadığını belirtmiştir. Araştırmaya katılanların %53'ü (Katılmıyorum: %24,2, Kesinlikle Katılmıyorum: %28,8) “Okulumda aldığım mesleki eğitim, beceri eğitimi için yeterli

seviyededir.” İfadesine katılmadıklarını belirtmiştir. Katılımcıların %65,8’i ise (Katılıyorum: %26, Kesinlikle Katılıyorum: %39,8) “okulda verilen meslek dersleri için ayrılan eğitim süresinin yeterlidir.” ifadesine katıldığını belirtmiştir. Bu durum öğrencilerin büyük kısmının okulda verilen meslek dersleri için ayrılan süreyi yeterli bulduklarını göstermektedir.

Yukarıdaki sonuçlar incelendiğinde, katılımcıların MEGEP’in muhasebe eğitiminin içeriği ve yeterliliği konusunda yüksek oranda olumsuz tutum sergiledikleri görülmüştür. Buna karşın, okullarında aldıkları eğitimin süresi konusunda olumlu tutum sergilemişlerdir.

Öğrencilerin Ders Kitapları İçeriğinin Değişmesi Gerekliliğine İlişkin Frekans Değerleri

Tablo 3’teki veriler incelendiğinde öğrencilerin %43’ü ders kitaplarının içeriğinin değişmesi gerektiği düşüncesine katılırken %28,6’sı ise ders kitaplarının içeriğinin değişmesi gerektiğine kısmen katılmışlardır. Ders kitaplarının içeriğinin değişmesi gerektiğini düşünen öğrenciler, modüllerin içeriğinin karışık, örneklerin hatalı, modül kitaplarında yer alan değerlendirme sorularının cevaplarında yanlışlık olduğunu, bu aksaklıkların da akıllarını karıştırdığını ve dersi anlamalarını zorlaştırdığını ifade etmişlerdir.

Tablo 3: Öğrencilerin Ders Kitapları İçeriğinin Değişmesi Gerekliliğine İlişkin Frekans Değerleri

		n	%
Ders kitaplarınızın içeriğinin değişmesi gerektiğini düşünüyor musunuz?	Evet	215	43,0
	hayır	142	28,4
	kısmen	143	28,6
	Toplam	500	100,0

Öğrencilerin Okullarında Öğrendikleri Muhasebe Programına İlişkin Frekans Değerleri

Tablo 4’te öğrencilerin öğrenim gördükleri okulda hangi muhasebe programını öğrendikleri yüzde ve frekans değerleri ile gösterilmiştir.

Tablo 4: Öğrencilerin Okullarında Öğrendikleri Muhasebe Programına İlişkin Frekans Değerleri

	n	%	
Okulunuzda hangi muhasebe paket programını öğreniyorsunuz?	ETA SQL	405	81,0
	logo go	39	7,8
	LKS	26	5,2
	diğer	30	6,0
	Toplam	500	100,0

Tablo 4'teki veriler, katılımcıların %81'lik kısmının okulunda ETA SQL programının öğretildiğini göstermektedir. Bu oran, araştırma kapsamındaki okulların büyük bir bölümünde günümüzde tercih edilen programlardan biri olan ETA SQL programının öğretildiğini göstermektedir. Bu durum eğitimin güncelliği açısından değerlendirildiğinde, öğrencilerin iş hayatına adaptasyonunda olumlu etkisinin olacağı söylenebilir.

Öğrencilerin Beceri Eğitiminde Kullandıkları Programa İlişkin Frekans Değerleri

Tablo 5'teki veriler incelendiğinde, katılımcıların % 61,4'ünün beceri eğitimi yaptıkları işletmede ETA SQL programının kullanıldığını belirtmiştir. Bu sonuç, araştırma kapsamındaki okulların büyük bir kısmında öğretilen ETASQL programının işletmelerde de yoğunlukla kullanıldığını göstermektedir. Bu sonuçlardan anlaşılmaktadır. Bu durumda öğrencinin işyerine adaptasyonunun kolaylaşacağını ifade etmek yanlış olmayacaktır.

Tablo 5: Öğrencilerin Beceri Eğitiminde Kullandıkları Programa İlişkin Frekans Değerleri

	n	%	
Beceri eğitimi gördüğünüz işletmede hangi programı kullanıyorsunuz?	ETA SQL	307	61,4
	Logo Go	59	11,8
	LKS	31	6,2
	Diğer	103	20,6
	Toplam	500	100,0

Öğrencilerin Okullarında Aldıkları Muhasebe Paket Programı Eğitimine Beceri Eğitiminde Kullandıkları Programın Kullanımına Etkisine İlişkin Frekans Değerleri

Tablo 6'teki sonuçlar incelendiğinde, araştırmaya katılanların %39,2'si okulda öğrendiği muhasebe programının beceri eğitimi aldığı işletmedeki muhasebe programını kullanabilmesinde kısmen yeterli olduğunu belirtirken %35,6'sının ise yeterli olmadığını belirttikleri görülmektedir. Bu durum, okulda öğretilen muhasebe paket programının içeriğinin gözden geçirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Tablo 6: Öğrencilerin Okullarında Aldıkları Muhasebe Paket Programı Eğitiminin Beceri Eğitiminde Kullandıkları Programın Kullanımına Etkisine İlişkin Frekans Değerleri

		n	%
Okulunuzda öğrendiğiniz muhasebe programı, beceri eğitimi aldığınız işletmedeki muhasebe programını kullanabilmeniz yeterli oldu mu?	Evet	126	25,2
	Hayır	178	35,6
	Kısmen	196	39,2
	Toplam	500	100,0

Öğrencilere Beceri Eğitimi Sırasında Verilen Görevlerin Mesleki Eğitime Uygunluğuna Katılma Derecesine İlişkin Frekans Değerleri

Öğrencinin, öğrenim gördüğü okulda aldığı mesleki eğitimin iş yaşamının gereklerini yerine getirebilme noktasında yeterli olup olmadığının tespit edilebilmesi, beceri eğitimi yaptığı işletmede öğrenciye aldığı eğitimin amacına uygun işlerin verilip verilmediğinin tespiti ile mümkün olabilecektir. Modüler sistemin son aşamasını oluşturan beceri eğitimi aynı zamanda öğrencinin mesleğe bakış açısını önemli ölçüde etkileyecektir. Bu noktada öğrencinin beceri eğitimi alacağı işletmenin tercihi son derece önemlidir. Tablo 7 incelendiğinde, katılımcıların yalnızca % 41,2'sinin beceri eğitimi aldığı işletmede kendisine verilen görevlerin aldıkları mesleki eğitim ile örtüştüğünü ifade ettikleri, % 36,4'ünün ise kısmen örtüştüğünü ifade ettikleri görülmektedir.

Tablo 7: Öğrencilere Beceri Eğitimi Sırasında Verilen Görevlerin Mesleki Eğitime Uygunluğuna Katılma Derecesine İlişkin Frekans Değerleri

		n	%
Beceri eğitimi aldığınız işletmede size verilen görevler mesleki eğitiminizle örtüşüyor mu?	Evet	206	41,2
	Hayır	112	22,4
	Kısmen	182	36,4
	Toplam	500	100,0

Öğrencilerin Ticaret Meslek Lisesini Tercihinde Etkili Olan Faktörlere İlişkin Frekans Değerleri

Öğrencilerin öğrenim görecekleri alanı kendi istekleri doğrultusunda belirlemeleri modüler eğitim sisteminin başarıya ulaşmasında önem kazanmaktadır. Öğrencinin programa kendi tercihi ile gelmesi, aldığı eğitim noktasında bilinç düzeyinin yükselmesini sağlayacak ve böylece gerek okulda aldığı mesleki eğitimin gerekse de işletmede aldığı beceri eğitiminin etkinliğini değerlendirebilecektir. Tablo 8'de yer verilen bulgular öğrencilerin %52'sinin ticaret meslek lisesini kendi tercihi ile seçtiğini göstermektedir. %37'si ise ailesinin yardımı ile tercih ettiğini ifade etmiştir.

Tablo 8: Öğrencilerin Ticaret Meslek Lisesini Tercihinde Etkili Olan Faktörlere İlişkin Frekans Değerleri

		n	%
Meslek lisesini seçmenizde etkili olan faktör nedir?	Ailem	185	37,0
	Kendi Tercihim	260	52,0
	Arkadaş Tavsiyesi	29	5,8
	Diğer	26	5,2
	Toplam	500	100,0

Öğrencilerin İşe Girme Düşüncelerine İlişkin Frekans Değerleri

Tablo 9’da yer alan veriler incelendiğinde, öğrencilerin %20’sinin okuldan mezun olduğunda istediği işe girebileceğini düşündükleri, % 44,2’sinin ise mezun olduğunda istediği işe girebileceğini düşünmediğini belirttiği görülmektedir. Öğrencilerin istediği işe giremeyeceklerini düşünmelerine neden olan pek çok faktörün var olabileceği kabul edilmekle beraber, öğrencilerin modüler eğitim noktasında dillendirdikleri şikayetlerin dikkate alınıp modüler sistem için gerekli düzeltici tedbirlerin alınması ve böylece öğrencinin motivasyonunun artmasına katkıda bulunulması uygun olacaktır.

Tablo 9: Öğrencilerin İşe Girme Düşüncelerinin Frekans Değerleri

		n	%
Okulunuzdan mezun olduğunuzda istediğiniz işe girebileceğinizi düşünüyor musunuz?	Evet	100	20,0
	Hayır	221	44,2
	Kısmen	179	35,8
	Toplam	500	100,0

4. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Ticaret meslek liseleri, ticaret ve iş dünyasında ihtiyaç duyulan ara elemanları yetiştirmeyi amaçlayan orta öğretim kurumlarıdır. Ticaret meslek liseleri mezunları aldıkları eğitim sonucunda özel veya kamu işletmelerinde istihdam edilebilmekte, işletmelerde önemli konulara gelebilmektedirler. Bu bakımdan mesleki bilgi birikiminin temelini oluşturan mesleki eğitimin kalitesi oldukça önem kazanmaktadır. Muhasebe derslerinde verilen bilgiler ve bu bilgilerin elde edilme süreci, piyasayla büyük bir paralellik göstermelidir. Muhasebe ders içerikleri, dersin sunumu, öğretimde kullanılan araçlar vb. açılardan uygulayıcı, öğretici, öğrenci arasında sıkı bir koordinasyonun sağlanması gerekir. Söz konusu koordinasyon aynı zamanda, muhasebe ders içeriklerinin ihtiyaca göre belirli aralıklarla güncelleştirilmesini sağlayacaktır.

Eğitim sisteminin paydaşlarından biri olan öğrencilerin aldıkları eğitim noktasında memnuniyet düzeyinin tespiti, ortaöğretim kurumlarında uygulanmakta olan modüler sistemin

amaçlarına ulaşma düzeyinin belirlenmesinde yol gösterici olacaktır. Bu bağlamda çalışmada ticaret liselerinde öğrenim gören muhasebe ve finansman öğrencilerinin ders modüllerinden memnuniyetinin ölçülmesi suretiyle modüler sistemin amaçlarına ulaşma noktasında gelinen durumun tespiti amaçlanmıştır.

Araştırma kapsamında katılımcılara uygulanan anketlerin analiz sonuçları aşağıda özetlenmiştir.

- Katılımcıların büyük bir kısmı ders modüllerinden memnun olmadıklarını, modül kapsamında yer alan ders kitaplarının yenilenmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Katılımcıların büyük çoğunluğu modüllerin meslek hayatı için yeterli olmadığı görüşündedirler. Ayrıca, araştırmaya katılanların % 43'ü ders kitaplarının içeriğinin değişmesi gerektiğini düşünmektedirler.
- Katılımcıların %30'u, okulda verilen mesleki eğitimin iş hayatı için yeterli olmadığına kısmen katılmış olmakla birlikte %44'ü yeterli olmadığını ifade etmişlerdir.
- Katılımcılar, okulda gördükleri modüllerin güncel bilgiler içermediğini ve iş hayatında kullanılabilir olması açısından yeterli olmadığını düşünmektedirler. Modül kapsamında yer alan F klavye dersinin varlığı, modüllerde yer alan güncel olmayan bilgilerin varlığı konusunda bir kanıt olarak değerlendirilebilir.
- Katılımcıların %34,3'ü, “öğrenim gördüğü okulda verilen meslek derslerinde kullanılan araç-gereç sayısının yeterli seviyededir.” ifadesine kesinlikle katılmazken, %26,3'ü ise katılmadığını ifade etmiştir. Bu sonuç, uygulamalı derslerin tatbiki konusunda sınırlar yaşandığını göstermektedir.
- Katılımcıların % 71,6'sı (kesinlikle katılıyorum: %37, katılıyorum: %34,6), staj yaptığı işletmede aldığı beceri eğitiminin süresinin yeterli olduğunu düşünmekle beraber katılımcıların 56,2'si (kesinlikle katılmıyorum: %31, katılmıyorum: %25,2), işletmelerde aldığı beceri eğitiminin meslek hayatına hazırlanmaları için yeterli olmadığını ifade etmiştir.
- Araştırma kapsamında ulaşılan sonuçlar incelendiğinde, öğrencilerin aldıkları eğitim noktasında memnuniyet düzeylerinin düşük olduğu ifade edilebilir. Özellikle, öğrencilerin okullarında öğrendikleri bilgileri iş hayatında kullanamayacakları kanaatinde olmaları sistemin amacına ulaşması noktasında büyük bir engel olarak durmaktadır. Bu noktada yapılması gereken aldıkları eğitim noktasında negatif düşünen öğrencilerin bu kanaatlerini ortadan kaldırmaya yönelik önlemler alınmasıdır. Modül kitaplarının gözden geçirilmesi, işletmelerin ihtiyaç duydukları bilgilerin üretilmesine elverişli hale getirilmesi ön şart olarak değerlendirilmeye birlikte, yapılacak bu iyileştirme kaliteli bir eğitim için tek başına yeterli olmayacaktır. Öğrencilerin mesleki uygulama becerilerinin gelişimi için tamamlayıcı araç-gereçlerin varlığı ve yeterli sayıda olması önem taşımaktadır. Okulun fiziki donanımlarının yeterli olması öğrencilerin mesleki uygulama becerilerinin gelişimini ve okul memnuniyetlerinin artmasını sağlayacaktır.

5. Yararlanılan Kaynaklar

- Adıgüzel, Oktay Cem ve Şaban Berk (2009). “Mesleki Ve Teknik Ortaöğretimde Yeni Arayışlar: Yeterliğe Dayalı Modüler Sistemin Değerlendirilmesi”. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi. Haziran. Cilt:VI, Sayı: I, 220-236.
- Bay, Mutlu Mehmet (2010). “MEGEP Kapsamında Ticaret Meslek Liselerindeki Muhasebe Eğitimi Uygulamasında Karşılaşılan Aksaklıklar Ve Çözüm Önerileri: Ankara Örneği”. Gazi Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara.
- Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanunu (3308 S.K). Resmi Gazete. Sayı. 26312. 19.06.1986.
- Dursun, Bülent (2008). “Yönetici ve Öğretmen Görüşleri ile Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesinin (MEGEP) Etkililiğinin Değerlendirilmesi”. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- EARGED (2006). Öğretim Programları ve Modüller Öğretim Uygulama Kılavuzu, MEB, Ankara.
- Gömlüksiz, Mehmet Nuri ve Pınar Erten (2010). “Mesleki Ve Teknik Ortaöğretimde Modüler Öğretim Programının Uygulanmasında Karşılaşılan Güçlükler: Nitel Bir Çalışma”. Yüzüncü Yıl Üniversitesi. Eğitim Fakültesi Dergisi. Haziran 2010. Cilt:VII, Sayı: I. 174-198.
- Orhaner, Emine ve A. Tunç. (2003). Ticaret ve Turizm Öğretiminde Özel Öğretim Yöntemleri. Gazi Kitabevi. Ankara.
- Seçilmiş, Cihan ve Kurban Ünlüönen (2011), “Eğitim Materyali Olarak MEGEP Kapsamında Hazırlanan Modüllerin Değerlendirilmesi Üzerine Bir Alan Araştırması”. Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi. Sayı 31. Sayfa 53-68.
- Süer, Murat. (2007). “Ticaret Meslek Liselerinde Muhasebe Eğitimi, Muhasebe Eğitiminden Beklentiler ve Karşılaşılan Sorunlar”. İstanbul Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- TÜİK. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (Uses-1997) El Kitabı. (1999).1. Baskı. Haziran.
- USES-1997 El Kitabı. (1999). Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması. UNESCO İstatistik Enstitüsü. Çeviri. 1. Baskı.Haziran.

Uşul, Hayrettin, Hüsrev Erođlu ve Osman Akın. (2007). “Meslek Liseleri Ve Meslek Yüksek Okullarındaki Eğitim Süreçleri Arasındaki Uyum Sorunun Analizi Ve Ticaret Lisesi Örneği”. Selçuk Üniversitesi, Karaman İ.İ.B.F. Dergisi. Sayı: 12. Haziran. 235-243.

Yıldız, Merve ve Zeki Kaya (2013). “Meslek Liselerindeki Programlama Temelleri Dersi Programının Değerlendirilmesi”. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi. Cilt: 2. Sayı: 2. 359-368.

[http:// www.megep.meb.gov.tr](http://www.megep.meb.gov.tr)

http://www.meb.gov.tr/Duyurular/Duyurular2006/Takvim/Egitim_Sistemi.Html. 10.02.2013.

http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/32/09/907227/icerikler/muhasebe-ve-finansman_alan_315895.html,01.07.2013

<http://iys.inonu.edu.tr/webpanel/dosyalar/442/file/TES&OYbolum2.pdf>. 05.03.2013.

http://mevzuat.meb.gov.tr/html/24804_0.html. 06.02.2013.

http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/06/01/951068/icerikler/bolumlerimiz_tanitim_30336.html.